Transportstyrelsens författningssamling

TRANSPORT STYRELSEN

TSFS 2027:[Nr]

Utkom från trycket
den [Välj ett datum]

SJÖFART

Föreskrifter om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2019:56) om arbetsmiljö på fartyg;

beslutade den [Välj ett datum].

Transportstyrelsen föreskriver[1] med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) och 5 kap. 10 § fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) i fråga om styrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2019:56) om arbetsmiljö på fartyg

dels att 2 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1, 2 och 4–6 §§, 3 kap. 1–9, 12, 13 och 15 §§, 4 kap. 2 och 5 §§ samt bilaga 2 ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 4 kap. ska lyda ”Kompletterande regler för fartyg som omfattas av 1974 års Solas-konvention, EU-direktiv för passagerarfartyg eller EU-direktiv för fiskefartyg”,

dels att det ska införas åtta nya kapitel, 2–2 g kap., av följande lydelse,

samt beslutar följande allmänna råd.

1 kap.

1 § Dessa föreskrifter gäller, om inte annat särskilt anges, för svenska fartyg där arbetstagare utför fartygsarbete för arbetsgivares räkning.

Föreskrifterna gäller inte örlogsfartyg.

För fartyg i nationell sjöfart gäller inte 2 d kap. 1 § om utformning av arbetsplatser.

För fartyg i inlandssjöfart gäller inte bestämmelserna om

1. luft, ventilation, temperatur och klimat i 5 kap. 2–22 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser,

2. dagsljus och annan belysning i 5 kap. 23 och 24 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser och i 2 d kap. 2 §,

[1] Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

REMISS

3. skydd mot skada genom fall i 4 kap. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön, och

4. skydd mot skada genom ras i 5 kap. 1–11 och 13–18 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön.

2 § Bestämmelser om arbetsmiljön på örlogsfartyg finns i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2011:91) om arbetsmiljö på örlogsfartyg.

För fartyg i inlandssjöfart finns ytterligare bestämmelser om arbetsmiljö i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2026:20) om fartyg i inlandssjöfart.

För fartyg i nationell sjöfart finns ytterligare bestämmelser om arbetsmiljö i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2017:26) om fartyg i nationell sjöfart.

4 § Bestämmelser om när dessa föreskrifter kan gälla för arbete som arbetsgivare själv utför och för yrkesmässig verksamhet utan anställda finns i 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

5 § De hänvisningar som i Arbetsmiljöverkets föreskrifter görs till Arbetsmiljöverket ska vid tillämpning av dessa föreskrifter avse Transportstyrelsen.

Vad som sägs om byggnad, byggnadsdel och lokal i Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska vid tillämpning av dessa föreskrifter avse fartyg, del av fartyg och utrymme ombord på fartyg.

Instruktioner och liknande, som enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska finnas på svenska, ska finnas på fartygets arbetsspråk, om fartygets arbetsspråk inte är svenska.

6 § I dessa föreskrifter avses med

arbetstagare	varje person som utför en arbetsuppgift ombord på ett fartyg för en arbetsgivares räkning, inbegripet personer under utbildning,
buller	icke önskvärt ljud som omfattar både hörselskadligt ljud och störande ljud; störande ljud omfattar både psykologiska och fysiologiska effekter,
daglig bullerexponerings nivå, $L_{EX,8h}$	ekvivalent A-vägd ljudtrycksnivå normaliserad till en åttatimmars arbetsdag; omfattar allt buller på arbetsplatsen, inklusive impulsbuller, och beräknas i enlighet med formeln i bilaga 1 till Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön,

REMISS

erkänd organisation	sådan organisation som avses i 1 kap. 5 § fartygssäkerhetslagen (2003:364) och till vilken Transportstyrelsen med stöd av 9 kap. 2 § fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) har överlåtit uppgifter,
EU-direktiv för fiskefartyg	Rådets direktiv 97/70/EG av den 11 december 1997 om att införa harmoniserade säkerhetsregler för fiskefartyg som har en längd av 24 meter och däröver i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 219/2009,
EU-direktiv för passagerarfartyg	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/45/EG av den 6 maj 2009 om säkerhetsbestämmelser och säkerhetsnormer för passagerarfartyg, i lydelsen enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1180,
fartyg i inlandssjöfart	fartyg som omfattas av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2026:20) om fartyg i inlandssjöfart,
fartyg i nationell sjöfart	fartyg som omfattas av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2017:26) om fartyg i nationell sjöfart,
fartygsarbete	arbete för fartygets räkning som utförs ombord eller på annat ställe av någon som följer med fartyget,
IMO	(International Maritime Organization) den internationella sjöfartsorganisationen,
IMO-koden om bullernivåer på fartyg	den internationella koden om bullernivåer på fartyg, (IMO Code on noise levels on-board ships), resolution MSC.337(91) antagen genom resolution MSC.338(91),
ISGOTT	den internationella säkerhetsguiden för oljetankfartyg och oljeterminaler (International Safety Guide for Oil Tankers and Terminals),
ISM	den internationella säkerhetsorganisationskoden (International Safety Management Code),
minderårig	den som inte fyllt 18 år,
omfattande ombyggnad	förändring av: – bredd – längd – malldjup – typ – livstid (förlängning),

REMISS

praktik	alla de former av arbetsplatsförlagt lärande som förekommer inom ramen för en utbildning,
praktikgivare	den som tar emot minderårig för praktik,
redare	fartygets ägare eller den som har övertagit ansvaret för fartygets drift från ägaren,
1974 års Solaskonvention	1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (International Convention for the Safety of Life at Sea),
skolhuvudman	den som driver en verksamhet för utbildning av minderåriga,
skolvecka	en vecka då eleven går minst en dag i skolan,
uppdragsgivare	den som på annat sätt än att vara arbetsgivare låter minderårig utföra arbete,
äldre barn	minderårig som har fyllt 13 men inte 16 år.

2 kap. Grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar

Systematiskt arbetsmiljöarbete

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar.

Planering och organisering av arbetsmiljöarbete

2 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller följande bestämmelser i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:2) om planering och organisering av arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar:

– 1 kap. med allmänna bestämmelser.
– 2 kap. om organisatorisk och social arbetsmiljö.
– 3 kap. om arbetsanpassning.
– 4 kap. om första hjälpen och krisstöd.
– 5 kap. om våld och hot om våld.
– 6 kap. 1–7 och 9–10 §§ om ensamarbete.
– 7 kap. 1–7 och 9–14 §§ om gravida, nyförlösta och ammande arbetstagare.

REMISS

2 a kap. Stegar och viss annan utrustning för arbete på höjd samt vissa trycksatta anordningar

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller följande bestämmelser i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:9) om produkter – stegar, ställningar och viss annan utrustning för arbete på höjd, samt vissa trycksatta anordningar:

– 1 kap. med allmänna bestämmelser.

– 2 kap. med produktkrav för arbetskorgar för tillfälliga personlyft med truck eller kran.

– 4 kap. med produktkrav för stegar och arbetsbockar.

– 6 kap. med produktkrav för trycksatta anordningar som inte omfattas av Europeiska unionens produktdirektiv.

2 b kap. Risker i arbetsmiljön

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller följande bestämmelser i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön:

– 1 kap. med allmänna bestämmelser.

– 2 kap. 1 § första stycket och 2–17 §§ om buller.

– 3 kap. 1–7 §§, 8 § första stycket och 9–12 §§ om vibrationer.

– 4 kap. om skydd mot skada genom fall.

– 5 kap. 1–11 och 13–18 §§ om skydd mot skada genom ras.

– 6 kap. om belastningsergonomi.

– 7 kap. med övergripande bestämmelser för kemiska riskkällor.

– 8 kap. med ytterligare bestämmelser för vissa grupper av kemiska ämnen.

– 9 kap. 1 §, 2 § första och andra stycket samt 3–23 §§ med kompletterande bestämmelser för vissa riskfyllda arbeten i kombination med kemiska riskkällor.

– 10 kap. 1–2, 14–19, 39–45 och 47–71 §§ med kompletterande bestämmelser för vissa kemiska riskkällor.

– 11 kap. om smittrisker.

– 12 kap. om artificiell optisk strålning.

– 13 kap. om elektromagnetiska fält.

Kompletterande bestämmelser om buller, vibrationer, explosionsfarlig miljö och gaser finns i 2–9 §§.

Allmänna råd – buller

Ljudnivåerna ombord bör sänkas till lägsta möjliga nivå med hänsyn tagen till den tekniska utvecklingen och till vad som är rimligt och praktiskt möjligt.

Som vägledning vid ljudnivåmätningar och bullerdämpande åtgärder kan IMO-koden om bullernivåer på fartyg användas.

REMISS

Om det är rimligt och praktiskt möjligt, bör man inte överskrida de maximala ljudnivåerna som återfinns i bilaga 1 och de luftljudisoleringstal som framgår av IMO-koden om bullernivåer på fartyg.

Allmänna råd – kemiska riskkällor
Som vägledning vid arbete i slutna utrymmen kan IMO-resolution MSC.581(110) "Revised recommendations for entering enclosed spaces aboard ships" användas.

Som vägledning vid val av mätinstrument för slutna utrymmen kan IMOs riktlinje MSC.1/Circ.1477 "Guidelines to facilitate the selection of portable atmosphere testing instruments for enclosed spaces as required by SOLAS regulation XI-1/7" användas.

Allmänna råd – explosionsfarlig miljö
Anvisningar och checklistor i ISGOTT kan vanligen användas för att uppfylla kraven i följande paragrafer:
– 7 kap. 18 och 22 §§ samt 9 kap. 2, 4–6, 12–14 och 17–23 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön.
– 11 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar, såvitt avser arbete i explosionsfarlig miljö.

Som vägledning för kemikalietankfartyg kan rekommendationerna i "Tanker Safety Guide (Chemicals)" och för gastankfartyg i "Tanker Safety Guide (Liquefied Gas)" användas.

Kompletterande bestämmelser om buller

Förlängd exponering

2 § Vid exponeringstider mellan 8 och 24 timmar ska den dagliga bullerexponeringen inte överstiga 80 dB(A).

Allmänna råd
På Arbetsmiljöverkets webbplats finns en bullerkalkylator som kan användas för uträkning av daglig bullerexponeringsnivå. Den utgår från en åtta timmars arbetsdag (L_{ex8h}). För att få den dagliga bullerexponeringsnivån för 24 timmar (L_{ex24h}) minskar man resultatet med 5 dB.

Larmsignalers ljudnivå

3 § Larmanordningar ska avge signaler som kan uppfattas av alla som berörs av faran.

REMISS

4 § Ljudnivån på larmsignaler som ljuder där personer normalt vistas får inte vara högre än 115 dB(A) på en meters avstånd från larmdonet. Vid normal drift och moderata väderförhållanden ska larmsignalerna överstiga bakgrundsnivån i alla utrymmen med minst 10 men inte mer än 20 dB(A). Om larmet inte utgörs av klockor, ska larmsignalerna huvudsakligen ligga i frekvensområdet 200 till 2 500 Hz.

Lägsta ljudnivån på larmsignaler i sovhytter ska vara 75 dB(A).

Kompletterande bestämmelser om vibrationer

5 § I tabell 4, bilaga 4 till Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön anges gränsvärde för helkroppsvibrationer. Detta gränsvärde gäller dock inte om helkroppsvibrationerna orsakas eller överförs av fartygsskrovet, om det med hänsyn till den aktuella tekniska utvecklingen och arbetsplatsens särskilda karaktär inte är möjligt att iaktta gränsvärdet.

6 § Vid nybyggnation ska det eftersträvas att fartygsvibrationerna inte överstiger de värden som enligt SS-ISO 6954, tabell 1, förväntas ge klagomål.

Kompletterande bestämmelse om explosionsfarlig miljö

7 § Bestämmelserna om arbete i explosionsfarlig miljö i 9 kap. 11–23 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön gäller inte

1. hantering av brandfarliga vätskor och gaser,
2. utrymmen som används för medicinsk behandling,
3. användning av anordningar för förbränning av gasformiga bränslen,
4. hantering av explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor eller föreskrifter meddelade med stöd av den lagen,
5. hantering där explosionsrisken bara beror på kemiskt instabila ämnen eller blandningar, eller
6. transporter som avses i

a) Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2022:52) om transport till sjöss av förpackat farligt gods (IMDG-koden),

b) Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2025:23) om transport till sjöss av fast gods i bulk (IMSBC-koden),

c) Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2022:4) om fartyg som transporterar kondenserade gaser i bulk (GC-koden),

d) Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2021:89) om fartyg som transporterar kondenserade gaser i bulk (IGC-koden),

e) Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2017:15) om transport till sjöss av skadliga flytande kemikalier i bulk (BCH-koden), eller

f) Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2014:136) om transport till sjöss av skadliga flytande kemikalier i bulk (IBC-koden).

REMISS

Kompletterande bestämmelser om gaser

8 § Särskilda bestämmelser om kylanläggningar med ammoniak finns i Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2004:12) om kylanläggningar med ammoniak på fartyg.

9 § Bestämmelser om användning m.m. av CFC, övriga CFC, haloner, HCFC och HFC finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/590 av den 7 februari 2024 om ämnen som bryter ned ozonskiktet och om upphävande av förordning (EG) nr 1005/2009, samt i förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.

2 c kap. Arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller följande bestämmelser i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning:

– 1 kap. med allmänna bestämmelser.
– 2 kap. om användning av arbetsutrustning.
– 3 kap. om användning av bildskärmar.
– 4 kap. om användning av truckar.
– 5 kap. om användning av motorkedjesågar och röjsågar.
– 7 kap. om användning av stegar och arbetsbockar.
– 9 kap. om användning av trycksatta anordningar.
– 10 kap. 1–26 och 43–48 §§ om kontroll av trycksatta anordningar.
– 11 kap. om användning av lyftanordningar och lyftredskap.
– 12 kap. om krav vid tillfälliga personlyft med kranar eller truckar som inte är konstruerade för personlyft.
– 14 kap. om användning av pressar och gradsaxar.
– 15 kap. om val och användning av personlig skyddsutrustning.

Kompletterande bestämmelser om användning av stegar, om användning och kontroll av trycksatta anordningar, om lyftanordningar och lyftredskap samt om personlig skyddsutrustning finns i 2–5 §§.

Kompletterande bestämmelse om användning av stegar

2 § Stegar ska alltid vara stagade eller förankrade såvida det inte är uppenbart onödigt.

Kompletterande bestämmelse om användning och kontroll av trycksatta anordningar

3 § Bestämmelserna om användning och kontroll av trycksatta anordningar i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning, gäller inte

REMISS

1. anordningar som kontrolleras av en erkänd organisation, och
2. tryckkärl som är avsedda för drift av fartyg i inlandssjöfart.

Kompletterande bestämmelse om lyftanordningar och lyftredskap

4 § Lyftanordningar och lyftredskap som enligt 1 § ska uppfylla kraven i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning, får i stället uppfylla de likvärdiga krav som ställs av en erkänd organisation.

Kompletterande bestämmelse om personlig skyddsutrustning

5 § Bestämmelser om utrustning för personligt bruk finns även i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2016:81) om marin utrustning.

2 d kap. Utformning av arbetsplatser

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller följande bestämmelser i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser:

– 1 kap. med allmänna bestämmelser.
– 2 kap. 6 och 7 §§ samt 9 §, med generella bestämmelser.
– 4 kap. 19 § om placering och användning av släckutrustning och släcksystem.
– 5 kap. 1–24 §§ om klimat och installationer.
– 6 kap. 12 § om skydd mot köldskador och brännskador samt 16–21 §§ om utrymmen, utrustning och skyltning för första hjälpen.
– 7 kap. om skyltar och signaler.

Kompletterande bestämmelser om ljus och annan belysning samt om skyltar och signaler finns i 2 och 3 §§.

Allmänna råd
För beräkning av luftmängder, värme- och kylkapacitet samt vid injustering av ventilationen i fartygs inredning, bör ISO 7547:2002 följas, med det undantaget att den minsta friskluftsmängden till en hytt bör vara beräknad för minst två personer.

Kompletterande bestämmelse om dagsljus och annan belysning

2 § Stadigvarande arbetsplatser samt arbetslokaler och personalutrymmen som är avsedda att vistas i mer än tillfälligt ska så långt som möjligt utformas så att de får tillfredsställande dagsljus. De ska också utrustas med den artificiella belysning som är ändamålsenligt för det arbete som pågår utan att det egna fartygets eller andra fartygs navigation äventyras.

REMISS

Kompletterande bestämmelse om skyltar och signaler

3 § Symbolerna i 7 kap. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser får ersättas med symboler utvecklade enligt internationellt vedertagen praxis för sjöfarten.

2 e kap. Risker vid vissa typer av arbeten

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller följande bestämmelser i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:13) om risker vid vissa typer av arbeten:

– 1 kap. med allmänna bestämmelser.
– 3 kap. om arbete med risk för exponering för asbest.
– 7 kap. om frisörarbete.
– 11 kap. 1–3, 5–8, 11–13 och 15–16 §§ om mast- och stolparbete.
– 12 kap. om provning med över- eller undertryck.

Kompletterande bestämmelser om asbest finns i 2–8 §§.

Allmänna råd

Vid tillämpning av bestämmelserna om arbete med asbest ombord på fartyg bör man använda IMO:s riktlinje ”Guidelines for Maintenance and Monitoring of On-Board Materials Containing Asbestos” (MSC/Circ.1045) och Prevents vägledning ”Asbest – arbeta på rätt sätt”.

Kompletterande bestämmelser om asbest

Undantag från kravet på tillstånd

2 § Om behandling, bearbetning, rivning eller sanering av asbesthaltigt material måste utföras omedelbart med hänsyn till fartygets säkra framförande, skyddet för arbetstagarna eller sjösäkerheten i övrigt, får befälhavaren besluta att arbetet ska utföras trots att tillstånd från Transportstyrelsen saknas.

Innan befälhavaren fattar ett sådant beslut ska samråd ha skett med skyddskommittén eller, om sådan saknas, skyddsombudet.

Beslutet ska antecknas i skeppsdagboken eller, om sådan inte finns, på annat lämpligt ställe. Av anteckningarna ska skälen till beslutet framgå, och eventuella avvikande meningar.

Skyddsutrustning

3 § På fartyg där asbest eller asbesthaltigt material finns ska det ombord finnas utrustning för sådant asbestarbete som avses i 2 och 7 §§. Med utrustning avses såväl teknisk utrustning som personlig skyddsutrustning.

Första stycket gäller inte fartyg i kustnära sjöfart om en riskbedömning visar att det med hänsyn till fartygets användning och omständigheterna i övrigt är uppenbart onödigt att medföra sådan utrustning ombord. Risk-

REMISS

bedömningen ska visa att allt arbete med reparationer och underhåll kan genomföras på varv eller vid kaj av företag med tillstånd för behandling, bearbetning, rivning eller sanering av asbest.

Inventering

4 § Fartyg som kan misstänkas innehålla asbest ska inventeras för klargörande om asbest eller asbesthaltigt material förekommer.

Om asbest finns ombord ska risken för exponering och behovet av åtgärder bedömas. Resultatet av inventeringen ska dokumenteras. Dokumentationen ska finnas tillgänglig ombord och hållas uppdaterad.

5 § Ett utländskt fartyg som ska byta till svensk flagg ska inventeras enligt 4 § för att klargöra om asbest förekommer ombord. En sådan inventering behöver inte göras om det utländska fartyget redan har inventerats och underhållits i enlighet med IMO:s riktlinjer Guidelines for Maintenance and Monitoring of On-Board Materials Containing Asbestos (MSC/Circ.1045).

Märkning

6 § Asbestförekomst ska märkas upp med varningstext på väl synlig plats på eller i omedelbar närhet till det asbesthaltiga materialet eller det ställe där asbest förekommer. Texten ska vara skriven på svenska, och för fartyg på internationell resa även på engelska.

Kontroll och underhåll

7 § Kontroll- och underhållsprogram för asbesthaltigt material ska finnas.

Kontroll av att kapslingen av inkapslad asbest är intakt ska göras till exempel i samband med skyddsrond eller med de tätare intervall som bedöms som lämpligt. Skador på kapslingen ska repareras utan dröjsmål.

När kapslingen regelbundet skadas av vibrationer, mekanisk påverkan eller liknande förhållanden, ska området saneras och det asbesthaltiga materialet ersättas med annat material.

8 § Alla åtgärder rörande asbest och asbesthaltigt material ska dokumenteras. Dokumentationen ska finnas samlad och tillgänglig ombord.

2 f kap. Gränsvärden för luftvägsexponering i arbetsmiljön

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:14) om gränsvärden för luftvägsexponering i arbetsmiljön.

REMISS

2 g kap. Medicinska kontroller i arbetslivet

1 § För fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller följande bestämmelser i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:15) om medicinska kontroller i arbetslivet:

– 1 kap. 1 § första punkten och 2 § med allmänna bestämmelser.
– 2 kap. 5–20 §§ med generella bestämmelser.
– 3 kap. 1–3 §§ om vibrationer och 4–6 §§ om handintensivt arbete.
– 4 kap. om allergiframkallande kemiska ämnen.
– 5 kap. om allergiframkallande kemiska ämnen – med krav på tjänstbarhetsintyg.
– 6 kap. om fibrosframkallande damm – med krav på tjänstbarhetsintyg.
– 7 kap. om metaller – med krav på tjänstbarhetsintyg och biologisk exponeringskontroll.
– 9 kap. om ytterligare fall där medicinska kontroller kan krävas.
– 11 kap. om hälsoundersökningar i Arbetsmiljöverkets övriga föreskrifter.
– 12 kap. om läkares anmälan och läkares rekommendationer.

3 kap.

1 § Syftet med bestämmelserna i detta kapitel är att förebygga att den som inte fyllt 18 år på grund av sin arbetsmiljö drabbas av ohälsa och olycksfall eller får sämre förutsättningar att utvecklas eller tillgodogöra sig utbildning.

Allmänna råd
Den som ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel bör använda följande allmänna råd och vägledande material vid tillämpningen:
1. De allmänna råden i 8 kap. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:2) om planering och organisering av arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar.
2. Annat vägledande material som Arbetsmiljöverket har tagit fram för arbetsgivare till minderåriga arbetstagare.

2 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller arbetsgivare, uppdragsgivare, befälhavare, skolhuvudmän och praktikgivare som låter minderårig

1. utföra fartygsarbete, eller
2. genomgå utbildning på fartyg.

För skolhuvudmän gäller dock endast 3–5 och 7–9 §§.

Bestämmelser om när en minderårig får utföra fartygsarbete finns i 4 kap. 7 § fartygssäkerhetslagen (2003:364) och 45 § sjömanslagen (1973:282).

Bestämmelser om befälhavarens ansvar för arbetsmiljön och minderårigas arbete finns i 4 kap. 8 och 9 §§ fartygssäkerhetslagen.

3 § Arbetsgivare, befälhavare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare ska genomföra en undersökning och riskbedömning med särskild hän-

REMISS

syn till att arbetsuppgifter och skoluppgifter kan komma att utföras av minderåriga som ännu inte är fysiskt och psykiskt mogna. Undersökningen och riskbedömningen ska ta särskild hänsyn till minderårigas fysiska och psykiska mognad, ålder och övriga förutsättningar för att utföra arbetet.

Ny undersökning och riskbedömning ska genomföras om verksamheten förändras så att riskerna för minderåriga påverkas.

Skyddsombud, studerandeskyddsombud och elevskyddsombud ska få möjlighet att delta i undersökningar och riskbedömningar och lämna synpunkter på vilka arbetsuppgifter som minderåriga ska få utföra.

4 § Arbetsgivare, befälhavare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare ska se till att den minderåriga genomgår regelbundna medicinska kontroller om det behövs för att bedöma risker beträffande den minderårigas säkerhet, fysiska eller psykiska hälsa eller utveckling. Kontrollerna får inte medföra några kostnader för den minderåriga.

Tiden mellan kontrollerna ska anpassas till riskernas karaktär och till den minderårigas hälsotillstånd och mognad.

5 § Arbetsgivare, befälhavare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare ska innan arbetet eller utbildningen påbörjas genomföra de åtgärder som följer av riskbedömningen enligt 3 § och den medicinska kontrollen enligt 4 §.

6 § Arbetsgivare, befälhavare och uppdragsgivare ska underrätta skyddsombudet om beslut att anställa en minderårig.

7 § Arbetsgivare, befälhavare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare får inte

1. låta en minderårig utföra någon av arbetsuppgifterna som anges i bilaga 2 som ensamarbete,
2. anlita en minderårig till ensamarbete som innebär stark psykisk påfrestning, eller
3. anlita en minderårig till ensamarbete som innebär en påtaglig risk för kroppsskada genom olycksfall.

8 § Arbetsgivare, befälhavare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare ska se till att den minderåriga får en introduktion med information om arbetsuppgifterna och dess risker och försäkra sig om att den minderåriga har förstått informationen.

Minderåriga ska arbeta under ledning och tillsyn av en lämplig person som har fyllt 18 år och har kunskaper om arbetet.

Det ska finnas rutiner för hur introduktionen och handledningen ska gå till.

9 § Det är förbjudet för arbetsgivare, befälhavare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare att låta minderåriga utföra sådana arbetsuppgifter, använda sådana arbetsmetoder eller utsättas för sådana riskkällor som anges i tabellen i bilaga 2, om inte vissa förutsättningar råder. Dessa förutsättningar anges i samma tabell.

REMISS

12 § Arbetsgivare, befälhavare eller uppdragsgivare ska ordna med en rast om minst 30 minuter, om möjligt sammanhängande, efter högst fyra och en halv timmes arbete.

13 § Om en minderårig arbetar åt flera olika arbetsgivare och uppdragsgivare, ska var och en av dessa beakta den minderårigas totala arbetstid vid beräkningen av den tillåtna arbetstiden enligt 11 § första stycket 1.

Arbetsgivare och uppdragsgivare som anlitar en minderårig som under samma tidsperiod utför arbete åt någon annan arbetsgivare eller uppdragsgivare, eller åt en sådan praktikgivare som avses i 14 §, ska vid beräkningen av den tillåtna arbetstiden dra ifrån den tid som den minderåriga arbetar för den andra arbetsgivaren eller uppdragsgivaren, eller åt praktikgivaren.

Om en minderårig utför arbete åt sådana praktikgivare som avses i 14 §, får en arbetsgivare eller uppdragsgivare vid tillämpningen av första stycket anlita den minderårige för ytterligare 20 timmars arbete per vecka. Detta gäller oavsett om den minderåriga är anställd inom ramen för sin praktik eller inte. Av dessa ytterligare 20 timmar får upp till 8 timmar förläggas till en och samma dag.

15 § När en arbetsgivare, befälhavare eller uppdragsgivare låter ett äldre barn arbeta på fartyg inom fiskerinäringen vid sidan av skolan, får det inte försämra möjligheten för barnet att göra skolarbetet eller hindra barnet från att tillgodogöra sig undervisningen.

När äldre barn utför arbete på fartyg inom fiskerinäringen gäller dessutom 16–21 §§.

4 kap.

2 § Utländska fartyg som omfattas av 1974 års Solas-konvention och av EU-direktiv för fiskefartyg och som används till sjöfart inom Sveriges sjöterritorium, ska konstrueras så att buller ombord kan minskas och så att arbetstagare kan skyddas från buller i enlighet med IMO-koden om bullernivåer på fartyg.

5 § På fartyg som omfattas av kapitel 1 i 1974 års Solas-konvention ska det finnas lämplig portabel mätutrustning för att man ska kunna mäta koncentrationer åtminstone av syre, brännbara gaser eller ångor, svavelväte och kolmonoxid, innan någon går in i utrymmet.

Mätutrustningens funktion ska kunna kontrolleras före användning och det ska finnas rutiner för kalibrering av mätutrustningen.

Allmänna råd

För vägledning vid val av mätinstrument se IMO riktlinje MSC.1/Circ.1477 ”Guidelines to facilitate the selection of portable atmosphere testing instruments for enclosed spaces as required by SOLAS regulation XI-1/7”.

REMISS

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den DAG MÅN 2027.
2. Transportstyrelsens beslut och meddelanden som gäller då dessa föreskrifter träder i kraft gäller även efter ikraftträdandet av dessa föreskrifter.

På Transportstyrelsens vägnar

JOEL SMITH

Charlotta Rennwandt
(Sjö- och luftfart)

REMISS

Utgivare: Kristina Nilsson, Transportstyrelsen, Norrköping ISSN 2000-1975

REMISS

Bilaga 2. Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor som enligt 3 kap. 9 § är förbjudna för minderåriga eller endast är tillåtna under vissa förutsättningar

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
I. Riskkällor till förbjudna arbetsuppgifter		
1. Arbete med avloppsvatten, avloppsslam eller latrin i öppen hantering så att det finns risk för smitta.	X	X
2. Arbeten som kan medföra särskild risk för kontakt med smittämnen som tillhör riskklass 2 enligt kapitlet om smittrisker i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om arbetsmiljörisker.	X	X
3. Arbete med kvarts eller kvartshaltigt material, om det krävs att arbetstagaren ska genomgå medicinsk kontroll enligt kapitel 6 om fibrosframkallande damm – med krav på tjänstbarhetsintyg i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:15) om medicinska kontroller i arbetslivet.	X	X
4. Arbete med eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer om det krävs att arbetstagaren ska genomgå medicinsk kontroll enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:15) om medicinska kontroller i arbetslivet.	X	X
5. Arbete som medför att arbetstagaren kan utsättas för	X	X

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
aromatiska polycykliska kolväten i sot, tjära, beck, rök eller damm.		
6. Hälsofarliga kemiska ämnen och blandningar. Arbete med kemiska ämnen och blandningar som tillverkats eller bildats under arbete och som uppfyller kriterierna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 för att klassificeras som 1. Akut toxicitet med följande faroangivelse a) H300: dödligt vid förtäring, b) H310: dödligt vid hudkontakt, c) H330: dödligt vid inandning, d) H301: giftigt vid förtäring, e) H311: giftigt vid hudkontakt, eller f) H331: giftigt vid inandning. 2. Luftvägs- eller hudsensibiliserande med följande faroangivelse a) H334: kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning, eller b) H317: Kan orsaka allergisk hudreaktion. 3. Cancerogena med följande faroangivelse	X	X

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
a) H350: kan orsaka cancer, eller b) H351: misstänks kunna orsaka cancer. Förbudet gäller inte enstaka påfyllningar med bensin i fordon eller motorredskap, som den minderårige använder i arbetet. 4. Mutagena med följande faroangivelse a) H340: kan orsaka genetiska defekter, eller b) H341: misstänks kunna orsaka genetiska defekter. 5. Reproduktionsstörande med följande faroangivelse a) H360: kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet, eller b) H361: misstänks kunna skada fertiliteten eller det ofödda barnet. 6. Frätande med följande faroangivelse a) H314: orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon. Förbudet gäller inte arbete med produkter i kategori 1B och 1C när risken att skadas är minimal. 7. Specifik organtoxicitet med följande faroangivelse a) H370: orsakar organskador, b) H371: kan orsaka organskador, c) H372: orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering, eller		

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
d) H373: kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering.		
7. Kemiska ämnen och blandningar med fysikaliska faror. Arbete med kemiska ämnen och blandningar samt explosiva föremål som tillverkats eller bildats under arbete och som uppfyller kriterierna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 för att klassificeras som 1. Brandfarlig gas med följande faroangivelse a) H220: extremt brandfarlig gas, eller b) H221: brandfarlig gas. 2. Explosiva ämnen och blandningar med följande faroangivelse a) H200: instabilt, explosivt, eller b) H201: explosivt. Fara för massexplosion, c) H202: explosivt. Allvarlig fara för splitter och kaststycken, d) H203: explosivt. Fara för brand, tryckvåg eller splitter och kaststycken, e) H204: fara för brand eller splitter och kaststycken, eller f) H205: fara för massexplosion vid brand. 3. Självreaktiva ämnen och blandningar typ A–D och Organiska peroxider, typ A och B med följande faroangivelse a) H240: explosivt vid uppvärmning,	X	X

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
b) H241: brandfarligt eller explosivt vid uppvärmning, eller c) H242: brandfarligt vid uppvärmning 4. Aerosoler farokategori 1 med följande faroangivelse a) H222: extremt brandfarlig aerosol *. 5. Brandfarlig vätska med följande faroangivelse a) H224: extremt brandfarlig vätska och ånga, eller b) H225: mycket brandfarlig vätska och ånga*. * Förbudet gäller inte arbeten med kemiska ämnen eller blandningar med faroangivelse H222 eller H225 om risken att skadas är minimal.		
8. Arbete med bekämpningsmedel som är att hänföra till klass 1 eller 2 enligt förordningen (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel. Förbudet gäller även arbete med skogsplantor som behandlats med sådana bekämpningsmedel.	X	
9. Arbete med bly eller blyhaltigt material om det krävs att arbetstagaren ska genomgå medicinsk kontroll enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:15) om medicinska kontroller i arbetslivet.	X	

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
10. Arbete som medför exponering för trädamm som inte är godtagbar, med hänsyn till gränsvärdet i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:14) om gränsvärden för luftvägsexponering i arbetsmiljön.		
11. Arbeten som kan medföra risk för kontakt med smittämnen som tillhör riskklass 3 eller 4 enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om arbetsmiljörisker i kapitlet om smittrisker.		
12. Arbete som bara får utföras efter särskilt tillstånd av Transportstyrelsen enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om arbetsmiljörisker i kapitlet om ytterligare bestämmelser för vissa grupper av kemiska ämnen.		
13. Arbete med asbest eller asbesthaltigt material.		
II. Förbjudna arbetsmetoder och arbetsuppgifter		
1. Arbete i miljöer som medför att den minderårige kan utsättas för sådana farliga ämnen att andningsskydd krävs.	X	X
2. Hantering av utrustning för produktion, lagring eller användning av komprimerade, kondenserade eller upplösta gaser.	X	X
3. Tillverkning eller bearbetning av metallegeringar eller andra ämnen	X	X

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
med särskild antändningsrisk, såsom metallegeringar med hög magnesiumhalt eller därmed jämförbara lättantändliga ämnen.		
4. Skärning och svetsning med gas, elektricitet eller laser.	X	X
5. Arbete i slutna utrymmen där det kan förekomma gas eller ånga i hälsofarliga halter, brandfarlig gas eller ånga eller farligt låg halt av syre.	X	X
6. Framställning och hantering av anordningar, fyrverkeriartiklar och andra föremål som innehåller explosiva varor och sprängmedel enligt förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor.	X	X

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
7. Arbete med maskiner och anordningar där risken för personskador vid kontakt med deras rörliga eller bearbetande delar vid korrekt användning inte är försumbar eller där det finns risk för att allvarlig personskada uppstår vid felaktig användning. Förbudet gäller inte maskiner eller anordningar där riskerna är förebyggda genom tekniska skyddsåtgärder så att farliga rörliga delar inte är åtkomliga. Maskinerna ska vara konstruerade så att rörelsen automatiskt stannar innan man kan komma in i riskområdet. ***Allmänna råd*** *Handhållna elvispar och symaskiner som inte är avsedda för industriellt bruk är exempel på sådana maskiner som i regel inte omfattas av förbudet i bestämmelsen på grund av att risken inte är sådan som anges i bestämmelsens första stycke.*	X	X
8. Arbete med maskindrivna lyftanordningar, linbanor eller liknande transportanordningar. Förbudet gäller inte för manövrering av permanent anordnade tryckknappshissar. Förbudet gäller inte heller manövrering av telfer, lyftblock eller dylikt för att lyfta enhetslaster med väldefinierade lyftpunkter som understiger 25 kg.	X	X

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
9. Arbete som förare eller operatör av lyftande truckar.	X	X
10. Arbete med lastning, lossning och förtöjning av fartyg. Förbudet gäller inte manuell lastning, lossning eller förtöjning av fartyg hos vilka skrovet är kortare än tolv meter.	X	X
11. Tillsyn och reparation av tryckkärl, rörledningar, vakuumkärl och cisterner som enligt föreskrifter från Arbetsmiljöverket ska besiktas.	X	X
12. Arbete där det finns en risk att ramla ned och där höjden över marken eller motsvarande plan är mer än 3,5 meter. Förbudet gäller även om nedstörtningsrisken är förebyggd med livlina, liggstege eller liknande. Förbudet gäller inte om det finns skyddsräcke eller likvärdig skyddsanordning.	X	X
13. Arbete på eller i närheten av spänningsförande del av en elektrisk starkströmsanläggning eller anordning. Förbudet gäller inte om spänningen, strömstyrkan eller frekvensen är ofarlig för personer.	X	X
14. Arbete med smittförande, biologiskt eller radioaktivt avfall samt läkemedelsavfall. Med smittförande avfall jämställs avfall som misstänks vara smittförande.	X	X
15. Omhändertagande av avlidna.	X	X

REMISS

Arbetsmetoder, arbetsuppgifter och riskkällor	**Tillåtet om arbetsuppgiften – ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller – ingår i handledarledd praktik.**	**Tillåtet om arbetsuppgiften – utförs av minderåriga som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.**
16. Arbete med farliga eller giftiga djur.	X	X
17. Arbete som är styrt av det tekniska systemet, så kallat starkt styrt arbete, som gör att den minderåriga inte själv kan reglera sin arbetstakt.	X	X
18. Transport av pengar och värdehandlingar till eller från penninginrättningar eller annat utrymme utanför arbetsstället.		
19. Bevakningsarbete enligt lagen (1974:191) om bevakningsföretag och lagen (2013:283) om bevakning ombord på svenskt fartyg.		

REMISS